రాధకి కోపంవచ్చింది, ఓ సందె చీకటివేళ.

రాధకి కోపంవస్తే మొట్టమొదట చేసేపని నాన్నదగ్గరికి పోతానని బెదిరించడం. ఈసారి అంతే చేసింది.

కాని, ప్రతిసారిలాగ గోపాలం తప్పంతా తనదే నని ఒప్పేసుకుని, ఆమె వెయ్యబోయే శిక్షకి తలొగ్గ లేదు సరిగదా, 'నీయిష్టం వచ్చినట్టు చేసుకో' మని ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు. దాంతో, రాధ కింకా కోపం వచ్చి నిజంగానే వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె అలా నిర్దాక్షిణ్యంగా వంపెయ్యడానికి కారణం, గోపాలంలో పుంజుకున్న పౌరుషం అనుకున్నవాళ్ళు పొరబడ్డారు. అలాంటి క్షణికోద్రేకాలకి, ఆవేశాలకి అతీతుడు గోపాలం.

రెండు, మూడు రోజుల క్రితం చిన్నమామనుం చొక ఉత్తరం వచ్చింది, తనదగ్గిర కోసారి రమ్మని. గోపాలాన్ని కాస్త ఆదరించి అభిమానించేది, ఆతని ఆరుగురు మామయ్యల్లోనూ చిన్నమామ ఒక్కడే. చిన్నమామ తనని చూసి జాలిపడి ఆప్యాయతతో పలకరిస్తాడు గాని మిగతావాళ్ళలాగ 'బడుద్ధాయీ' అనడు. ఆయన దగ్గిర, తన నేడిపించే ఆడ, మగ పిల్లలు లేకపోవడం యింకో సుగుణం. మామయ్యకి బుజ్జి ఒక్కడే. పన్నెండేళ్ళుంటాయి. అంత ముద్దు యీ ప్రపంచంలో యింకో ఉండడు. వాడు తన నేడిపించడం మా టటుంచి, తనే వాడి అంటకత్తెర క్రాపుమీద మొట్టి, ఏ వేలుతో మొట్టిందీ చెప్పుకోమని అడుకోవచ్చు!

57-వ పేజీ చూడండి

లో చిన్నింటిన్నీ మింటిం తింగోటుంది. మామయ్య దగ్గిర నలుడు, భీముడు లాంటి యితిహాస నాయకుల వంశంలో పుట్టాల్సిన మాంచి ఒకటో రకం వంటవాడు కిష్టయ్య ఉన్నాడు. కిష్టయ్య గోపాలానికి మరీ యిష్టమయిన తైర్‌వడల స్పెషలిస్టు! కిష్టయ్యలాగా వంట చెయ్యడం ఆడవాళ్లకూ కూడా రాదంటే రాధకి కోపం వస్తుంది.

కాబట్టి తైర్‌వడలు తినాలంటే, కొన్నాళ్ళు రాధ నింటికి వెళ్లనిచ్చేసి తను చిన్నమామ దగ్గరికి వెళ్లిపోడమే కర్తవ్య మనిపించింది గోపాలానికి.

గోపాలం, మామయ్య ఇంటిలో కడుగు పెట్టగానే, వాకిట్లో మొదటగా కనబడింది, రామయ్యగారు. రామయ్యగా రెక్కడో దూరపు బంధువు. సుమారు ఎనభైయేళ్ల వయస్సు, బ్లడ్ ప్రెషర్. ముక్కుమీద కోపం, తనెప్పుడో వెలిగించిన రాసిన్దారు గిరీ నాటి మధురస్మృతులు, మొండి పట్టుదల, కొద్దిపాటి అహంకారం—అవీ ఆయన ఆస్తి.

"ఏరా, గోపాలం! కులాసాగా ఉంటున్నావా! రా .... రా!" అంటూ ఆహ్వానించాడు ముసలాయన. తనంతటివాడిని పట్టుకుని యిలా ఏకవచన ప్రయోగం చేసెయ్యడం గోపాలానికి, తేలిగ్గా చెప్పాలంటే రుచించలేదు.

"చిన్నప్పు డింతుండేవాడివి. ఇప్పుడు తాటిచెట్టులా గెదిగిపోయావు!" చేతిని కప్పలా ముడిచి నేలకి జానెడెత్తున ఒకసారి, సాగినంత ఎత్తున ఒకసారి చూపెట్టి అభినయిస్తూ మరీ చెప్పాడు రామయ్యగారు.

చెట్టంతటి మనిషిని, చెట్టులా గెదిగావనడం, యింకా అసలే బాగోలేదు. ఇదిగాదు పనసుకొని లోపలి కెళ్లాడు గోపాలం.

మామయ్య మేడమీద కనబడ్డాడు గాని, ఆ మొగంలో యిదివరకటి కళ, ఉత్సాహం వగైరాలు లేవు. కళ్ల చుట్టూ నల్లగీతలు, శూన్యంలోకి చూడ్డం, బుగ్గలు పాలిపోయి దిగజారడం, పెదిమలు వాలిపోవడం లాంటి మహా బాధితుల లక్షణాలు ఏవీ లేకపోయినా, మామయ్య మనసులో ఏదో పెద్ద సమస్యే జొరబడి దొలిచేస్తోందని గ్రహించాడు గోపాలం. గోపాలానికి పరిస్థితి అంతగా అర్థంకాలేదు. బోలెడు ఆస్తి, పెద్ద మేడ, చక్కటి పల్లెటూర్లో రాజాలాగ జీవనం, కిష్టయ్య, యిన్ని సదుపాయాలున్న మానవుడెవడూ అలా డీలాపడిపోవడాని కర్హుడుగాడు.

"ఏంరా! వచ్చావా!" ఉత్సాహం తెచ్చుకుని మామయ్య పలకరించాడు. ఆ పలకరింపులో ఉత్సాహము కన్నా నీరసం, ఆనందం కన్నా విచారం, సంతోషంకన్నా దుఃఖం, సుఖంకన్నా బాధ ఎక్కువగా కనిపిస్తూంటే, గోపాలం కొంచెం తేలిగ్గా మాట్లాడి, మామయ్య గుండెల్లో బాధ బరువుని దించాలనుకున్నాడు.

"నీ దగ్గిర కిష్టయ్య ఉన్నంతకాలం, నెలకొకసారయినా రాకుండా ఉంటానా మామా!"

"ఇంకెక్కడి కిష్టయ్య గోపీ! వాడాశ వదులుకోవలసిందే!"

"ఏం, టపా కట్టేస్తున్నాడా? హేమరేజా? థ్రాంబోసిసా?"

8-వ పేజీ తరువాయి

"నీ మొహం! హేమరేజో, థ్రాంబోసిస్సో అయితేనేగాని చావరేం మనుష్యులు? .... ఇంతకీ చిట్టిపాపేది! కింద నుండా!" నీరసంగా నవ్వి అన్నాడాయన.

"చిట్టి లేదు, పొట్టి లేదు! నే నొక్కణ్ణే వచ్చాను."

"పాప లేకుండా ఏం చేద్దామని వచ్చావురా ఒక్కడివీ, వేళు లాగించుకుంటూ! తైర్‌వడలు తినడానికా!"

మామయ్య నవ్వుతూనే అన్నా గోపాలానికి నసాలాని కంటింది.

"మొత్తానికి కష్టపడి ఎలాగయితేనేం, ఆరుగురూ కలిసి వో పాపాయిని కన్నారు గాని, దాని కొక్కత్తెకే లేదు బుర్ర! నాకూ ఉంది!"

ఒక ప్రఖ్యాత రచయితకొక ఉత్తరం వచ్చింది. దానిపైన అతని పేరేగాని చిరునామా లేదు: "ఎక్కడున్నాడో దేవుడికెరుక!" అని వ్రాసివుంది,

ఉత్తరం పంపినాయనకు రచయిత సమాధానం పంపాడు. 'దేవుడికెరుకే!'

బి.సి. చౌదరి, (తెనాలి)

"ఒరేయ్! నువ్వలా రెచ్చిపోకు. చెప్పేది విను" అంటూ సంగతి నెమ్మదిగా చెప్పుకొచ్చాడు మామయ్య.

రామయ్యగా రిక్కడికి వచ్చి వారంరోజు లయింది. సరిగ్గా రెండు నెళ్ల విశ్రాంతి తీసుకోవాలనే తలపులో ఉన్నవాడు గాబట్టి, ఇంటిలో యిద్దరు అడివికోతుల్లాంటి పిల్లకాయల్ని చూడగానే బేజారెత్తిపోయాడు. వీళ్లిద్దరూ కలిసి ఏదన్నా అఘాయిత్యం చేస్తే తన గతేంకాను రక్తంపోటు ఎక్కువై అసలుకే మోసం అవుతుందేమో!

"ఇద్దరెవరు? బుజ్జి ఒక్కడేగా!"—గోపాలం సందేహం.

" 'నాని' కూడా యిక్కడే ఉన్నాడులే ప్రస్తుతం. కాలేజీకి సెలవులుగదాని వాణ్ణి రమ్మన్నాను."

గోపాలాన్ని యెవరో వీపు బాది లేపినట్టయింది. అతనికున్న సుమారు డజన్ల పైచిలుకు బావమరదుల్లోకీ 'నాని' ఒకటోరకం పిడుగు. నాని దగ్గిర ఎక్కడున్నా ఉన్నాడంటే, గోపాలం అటు భూమిలోకో యిటు ఆకాశంలోకో పారిపోతాడు. వాడికి తెలియని, రాని సాహస కృత్యాలూ ఘాతుకచర్యలు వగైరా ఏం లేవు. ఉన్నా, లేకున్నా చెత్త కామిక్సు, టార్జాన్ సినిమాలు చదివి, చూసి నేర్చేసుకుంటాడు.

"నాని యిప్పు డిక్కడున్నాడా!" మాటల్లో కంఠాని భావాన్ని బయటపెట్టి తిరిగి అన్నాడు గోపాలం.

"ఏం, అలా బెంబేలు పడిపోతావు? .... వీళ్లిద్దర్నీ గోల చెయ్యకుండా అదుపులో ఉంచేందుకు ముసలాయనో ప్లాను వేశాడు. తనిక్కడున్న రోజుల్లో ఎవ రెక్కువ మంచవాళ్లయి అనిపించుకుంటే వాడికో వంద రూపాయలు బహుమానంట.'

"దానికేం! నిక్షేపంలా ఆ వంద రూపాయలు తనవే ననుకొని బుజ్జిగాడు బడ్జెట్టు వేసినుకోవచ్చు. లేకపోతే అది చూపెట్టి అడ్వాన్సుగా అప్పుచ్చుకోవచ్చు!"

"అలాగే అనుకుని నేను గడ్డి తిన్నాను. బుజ్జిచేత ఎవడూ గోల చేయించలేడు. నాని గోల తగ్గించలేడు. అందుకని, ఆ యింటి పక్క మాజీ సర్కిలు యినస్పెక్టరాయన తీరికగా గూర్చుని పందెం కాయమంటే, కాశాను. నాని నెగ్గుతాడనాయన! బుజ్జి అని నేను! షరతు లేమిటో తెలుసా! నే నోడిపోతే కిష్టయ్యని మనం వదులుకోవాలి! కిష్టయ్యంతటి నమ్మకస్థుడూ, మంచివాడు యింకెక్కడా దొరకడు. అతనిమీ దెప్పటినుంచి కన్నేసి ఉంచాడో! యిప్పుడీ సన్నాగం పన్నాడు!"

"అయితే నేంలే! బుజ్జిమీద పందెం కాయడం అంటే, పెహ్రా ఎలక్షన్లో నెగ్గుతాడని కాసినట్టే! మీ పొరుగాయన యిస్తానన్న వెయ్యి రూపాయలూ కృష్ణార్పణ మనుకోవచ్చు!"

"పరిస్థితు లంత ఆశాజనకంగా లేవురా, గోపీ!" అన్నాడు మామయ్య, దుఃఖాన్ని ఉబకకుండా దిగమింగి. "నాని మంచివాడయి పోయాడు! వాడలా ఉన్నట్టుండి మారిపోతా డనుకోలేదు! కిష్టయ్య యింక మనకి కానట్టే!"

"అదేమిటి మామా, అలా గాభరాపడిపోతావు! నే వొచ్చాగా! అంతా రైటయిపోతుంది చూడు."

"నువొచ్చావని సంతోషించాను, చిట్టిపాపని కూడా తీసుకొస్తా వనుకొని! యిప్పు డింక ఆ ఆశా లేదు!"

"అది లేకపోతే పోయిందేం లేదు! అసలు మీరంతా దాన్నలా నెత్తి కెక్కించుకోబట్టే ఇప్పుడు నామాట వినకుండా పోయింది!"

"ఏమిట్రా అది చేసిన అపరాధం!"

గోపాలం ఓ చక్కటి సాయంకాలం, ఆకాశంలో మేఘాలు ఎరుపురంగు దిద్దుకుంటున్నప్పుడు, రాధతో కలిసి సినిమాకి తయారయి ఎప్పుడో కొన్న ముదురు ఎరుపు వారల 'క్రీం' రంగు చొ

బిగించడం మొదలెట్టాడు. అది బాగోలేదు, తీసెయ్యమని రాధ అనడంతో రాజుకొంది పేచీ. తన శరీరంమీద, జుట్టుమీద అధికారం చలాయించ టానికి ఆమెకేం హక్కుందంటాడు గోపాలం. గోపాలం అది తగిలించుకుని పోతూంటే, తను గూడా సర్కస్ జంతువుని చూసినట్టు వెక్కి రింతగా చూస్తూంటే పక్కనుండి, తను భరించలే వంటుంది రాధ. అదలా చినికి చినికి గాలివా నయింది.

"నా వ్యక్తిగతస్వేచ్ఛని, స్వాతంత్ర్యాన్ని ఆమె నియంతలాగ ఆక్రమించ జూడ్డం, ఒక పౌరుడిగా నా ప్రాథమిక హక్కులకి భంగం!" అని బల్లగుద్ది చెప్పేశాడు గోపాలం.

"ఏడిశావులే గాని, క్రీం రంగుమీద ఎర్ర గీతలు ఏమిట్రా, నగటి వేషగాడిలాగ !" మామయ్యా కెరటాల్లా వస్తున్న నవ్వు నాపుకో లేక మధ్య మధ్య వదిలిన మాటల సారాంశం అది.

చివరికి గోపాలం ఆయన్ని ఒప్పించలేనని ఒప్పేసు గుని, అసలు విషయం సాధించడానికి కంకణం గట్టుకుని, సాధిస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

మర్నాడు పొద్దున్నే నెమ్మదిగా రామయ్యగారి దగ్గిర జేరి, 'తాతయ్యా' అంటూ కుశలప్రశ్నలు వేసి ఆయన నడపబోతున్న మంచితనం పోటీ వివ రాలు సేకరించాడు గోపాలం. గోపాల మంతటి నవ యువకుడు తన అద్భుత ప్రణాళికలో ఉత్సాహం చూపెట్టడం చూసి మురిసిపోయాడు ముసలాయన.

"నీకేమన్నా ఐడియా లుంటే చెప్పు .... నే ననుకున్న దిదీ. ప్రతిరోజూ పొద్దున్నే లేవగానే యిద్ద రికీ చెరో పాతిక మార్కులూ యిస్తాను. ఆతర్వాత రోజంతా వాళ్ళు చేసే పనులు గమనించి, కానిదే దన్నా చేస్తే కొన్ని మార్కులు తీసేస్తాను. మొత్తం ఎవ రెక్కువ మార్కులు తెచ్చుకుంటే వాళ్ళు నెగ్గినట్టు! ఒక్కటి చెప్పాలోయ్ గోపాలం! యీ పోటీ పుణ్యమా అని పాపం పిల్లకాయ లిద్దరూ పోరెత్తడం లేదు సరిగదా, పట్టి సాధువు లయిపోయా రనుకో !"

" 'కాని పనులు' అంటే ఏమిటో నిర్వచిం చండి."

"నా మంచంకింద కుక్కచేత మొరిగించా డనుకో, లేకపోతే ఏ మధ్యాహ్నంపూటో నేను కాస్త కునుకుదీసేవేళ సినారేకు డబ్బామీద వాయించా డనుకో ! అపని నా క్కలిగించిన చికాకును బట్టి అయిదో, పదో విరగ్గోస్తాను."

"మీకు చికాకు కలిగిస్తేనే తీసేస్తారా, లేక పోతే నాలాంటివాడికి కలిగించినానా ! 'సపోజ్ !' ఏ కాలవొడ్డునో కూర్చున్నప్పుడు నన్ను ఉన్న పళాన నీళ్ళల్లోకి తోసేశా డనుకోండి. ఎన్ని మార్కులు తీసేస్తారు ?"

"ఆఁ ! అంతపనే ! అలా చేసినవాడికి నిర్దా క్షిణ్యంగా పూరా పాతిక మార్కులు విరగ్గోసే స్తాను. నాకుజరిగితే ఒకటీ, నీకు జరిగితే ఒకటీనా ! నిన్నేదన్నా ఎవడన్నాచేస్తే వెంటనే నాకుచెప్పు. ఆసంగతి నేను చూస్తాను.యిదుగో, గోపాలం! ఈ పోటీ విజయ వంతం కావాలంటే, నేనేదో పక్షపాతంతో ఆ వంద రూపాయలూ ముట్టజెప్పానని నలుగురూ అనుకో

ప్రియా నిబాధా తో ఓ ప్రేమా

కుండా ఉండాలంటే, నీ సహాయం, సహకారం చాలా అవసరం. నాకు చాలా తోడ్పడాలి నువ్వు !"

తప్పకుండా అలాగే అంటూ బయటపడ్డాడు గోపాలం.

గోపాలం అనుమానాలు విడిపోయాయి. ఇంక జరగాల్సింది కార్యాచరణే. నానీ తనని చూడగానే ఎలాగా వూరుకోడు. ఏదో కొంటెపని చేస్తాడు. చెయ్యకపోయినా రెచ్చగొట్టి చేయించవచ్చు. దాంతో నానీ మంచితనం కాస్తా గుడ్డుసున్నా చుట్టినట్టే!

నెమ్మదిగా అలా తోటలో నడిచి వెళ్తూంటే దూరంగా నానీ ఒక్కడూ అటు తిరిగి కూర్చుని కనిపించాడు, మోటబావి అంచున కూర్చుని ఆకాశం లోకి చూస్తూ. పక్కనేవో పుస్తకా లున్నాయి. దగ్గిరకి రాగానే ఏదో సణుగుడు వినిపించింది గోపా లానికి. నెమ్మదిగా పొంచుండి విన్నాడు.

"రాత్రే నీ ముసుగు. నక్షత్రాలే నీ దీపాలు. భూమే నీ ఉయ్యాల. నేనే ఆటబొమ్మ. నీ గుడి

"మేనేజరుగారిని చూడటానికి వీల్లేదు," అన్నాడొక అటెం డరు "ఆయన నిద్రపోతున్నారు."

ఎ. వి. ఆర్, (మద్రాసు)

మాత్రం నా కలల్లో! నీతోనే నా ఆటలు, మాటలు. నీకోసమే నా కోపం, కన్నీరు ! నువ్వే నా గర్వం, నువ్వే నా నిరాశ! ఈ ఉదయాలు, అస్తమయాలు అన్నీ నీకోసం ! ఈ విశ్వమంతా నీ హృదయంలో, నువ్వు నా హృదయంలో !

"అగాధ జలాంధకార తరంగాలమీద తేలివచ్చే నీలచ్ఛాయలు, శీతల వాయు సంచలనంతో కలిసి తాకే మృదుశాంత కీటకరవాలు, నిశ్శబ్ద నిబిడ ప్రశాంతిలో వూగే జలజపత్ర సుగంధాలు, నిఖిలం, నిర్నిద్ర నిశ్వాసరహిత నిరీక్షణావస్థలో వేచి ఉన్నాయి. భవదీయకరుణ ఝుంఝా ప్రళయా నిలం కోసం, నీకై, సమస్తం నీకోసం !

"దిక్కులు నిశ్శబ్దంగా మారుమ్రోగే అన్వే షణ ఫలితంగా చూశాను నిన్ను. నీ తెల్లటి నుదుటి మీద పడే నల్లటి కుంతలాల కోసం, కార్తీక ఆకా శాన్ని ధిక్కరించే నీ మెడకింద నునుపుకోసం, మధ్యాహ్నపు కొండనీడల చీకట్లవంటి నీ వక్షపు ఛాయలకోసం, నే నెంత తపించాను ! ఎన్ని గీతాలు కీర్తించాను ! .... నీకోసం ! నీకోసం నీ ముందు మోక రిస్తున్నాను. నా చేతుల్ని కాదని తప్పించుకొని అంధ కారంలోకి జారి నానుంచి దూరమైపోకు ! నన్ను నిరాకరించకు !

"ప్రియాలింగనం తర్వాత ఆనందపు టాకా శంలో తేలిపోయే సుందరివదనంలాంటి గాలిలో! కొత్త చల్లదనం శరీరంమీద తగిలి హృదయంలో! దూసుకుపోతూంది. ఆకాశం మబ్బుల వెనక మాయ మైంది. నిద్ర కమ్మిన కన్నులాగ ఒక్కగా నొక్క నక్షత్రం మిణుకు మంటోంది. ప్రపంచాన్నే తుడిచేద్దా మన్నట్టు వీస్తోంది గాలి. నల్లని సంద యింకా నల్లని మబ్బు వస్త్రాలు కప్పుకుని ఏడు స్తోంది. హోరుమని అరుస్తూ వానలోపలికి వస్తానని పంతంపట్టి, మూసిన నా తలుపుల మీద యీడ్చి కొడుతోంది తెరవమని. కొంచెం మరిచి పోతుంది. మళ్ళా నేను జ్ఞాపకం వస్తాను గావును, దబదబా బాదుతుంది. యీ గోలలో, గాలిలో పాపం ఏదో పిట్ట లేచి అరుస్తోంది. చప్పున గాలి ఆగింది. చచ్చిపోయినట్టు నది కూడా నిశ్శబ్దం అయింది. చీకటి ! నిశ్శబ్దం ! నువ్వు లేవు !

"నువ్వు రావు ! నన్ను రానీవు ! మరల్చి మత్తెక్కించి, కలలతో లాలించి, మధుర గానాలతో వూగించి, లోకానికి పనికిమాలినవాడ్ని చేశావు ! దిగులు కళ్ళతో, వెర్రిచూపులతో, మరపు మాటలతో, అన్ని విశ్వాసాలు నశించి తిరుగుతున్నా ఓ బైరాగి. అనాదిగా విన్న నీ పిలుపు, స్వప్నంలో అనుభవించిన నీ కుంతలాల కొనల స్పర్శ, ఏ యుగాల ఆవలి తీరాన్నో ఆలింగనమనే నమ్మిక—ఇంతే నాకు మిగిలిన ఆశలు. నీకోసం వెతికి అలిసి నా చూపులు తమలోకి తామే చూసుకుంటున్నాయి. హృదయం తనలో తానే గొణుక్కుంటోంది. ఎండమావుల సౌందర్యానికై తపించి, ఎండి, ఒడిలి లయమయ్యే యీ నిర్భాగ్యుణ్ణి చూసి దిక్కులే నవ్వాయి, చుక్కలే ఏడ్చాయి.

"రాలేవా ! ఒక్కసారి యీ రాత్రికి రాలేవా! నీ కిటికీలోంచి, సముద్రంమీంచి ఎగిరి, అద్భుత మహిమావంతమైన యీ రాత్రిలో నక్షత్రాల కింది వెలుగులో రాలేవా ! ఒక్కసారి యీ రాత్రికి! నిన్ను తల్చుకుని నీకోసం, శూన్యంవైపు చేతులు జాచి జాచి నా మనోవేదనకై యేడ్చి యేడ్చి గతి లేక ఎక్కిళ్ళను లోపలే కుక్కుకుని పడుకుంటాను ప్రతి రాత్రీ.

"నీ కోసం నిద్రలో వెతుక్కుని చేతులు, నన్ను నిద్రనుంచి లేపి 'ఎక్కడ' అని అడుగుతాయి. సముద్రంలోకి ఎంత ప్రవహించి వినుగుచెందని నదిలాగ, నిన్నన్వేషించే గుణాన్ని మనసు మానుకో లేదు. ఇట్లానే రాత్రులు పక్కమీద ఒంటరిగా పడుకొని, ఉత్తచేతుల్ని శూన్యంవైపుకి జాచి, శుష్కించి మరణించడంలోనే అంతమా ! ఇట్లా నీనుంచి వేరుపడి చివరికి నువ్వు వచ్చినప్పుడు మాడి బొగ్గునై ఉంటానేమో ! ఈ కలలు కూడా మిగలవేమో !

"నే నెట్లా మరువను నిన్ను ! మబ్బుల వెనుక నుంచి నీ దోబూచులు, పువ్వుల వెనక నుంచి నీ నవ్వులు, నా కళ్లలో నీ నీడలు, నా సుఖాలలో నీ స్పర్శలు, నిద్దట్లో నీ రహస్యాలు ! ఎట్లా మరు

వను నిన్ను. చీకట్లో ప్రతీ మూలా నీ చేతులే! ప్రతి శబ్దంలోనూ నీ కంఠమే. ప్రతి ఆశలోనూ నీ సహాయమే! ప్రతీ దిక్కునా నీ చూపులే! ఎట్లా మరువను నిన్ను.

"రాత్రి రాత్రి నీకోసం వెయ్యి కళ్లతో అడిగే నక్షత్రాల నడుగు. ఏడుస్తూ ప్రవహించే నదుల నడుగు. వెదుకుతో పరుగులెత్తే గాలి నడుగు. నీ ద్రోహాన్ని నమ్మలేక వెలవెలబోయే చందమామ నడుగు—ఎట్లా మరువను నిన్ను! ఏంచెయ్యను.'!

చాటునుండి వింటున్న గోపాలానికి యీ మాటలు అంతు చిక్కలేదు. అనంతమైన విరహాలహరి అది.

"హలో వోల్డ్ బాయ్! యిలా ఒక్కడివి కూర్చుని ఆకాశం, మబ్బులు, గాలి, ఉడతలు, కొంగలు అంటూ ఎంగిలిమాట లప్పజెప్పుతున్నా వెవడికివోయ్!" యిదేమన్నా సీరియల్ ప్రేమపురాణ మేమిటి?"

"ఎవరదీ, నువ్వా బావా! ఎప్పు డొచ్చావు?" నానీ మాటలు చాలా శాంతంగా, నెమ్మదిగా, గౌరవంగా మరో లోకం నుంచి అన్నట్టు వినవస్తున్నాయి. గోపాలాని కాశ్చర్యం, జాలి, సానుభూతి లాంటి వెన్నో కలిగాయి.

"ఏంరా! నిక్షేపంలా బతుకుతున్నవాడివి యిలా గయిపోయావు! ఏమి టిదంతా! నువ్వింకా ఆ తడికల కాలేజీలోనేనా చదివేది?" నానీని రెచ్చగొట్టే మార్గాల్లో అదొకటి. ఉత్తప్పు డెప్పుడన్నా ఆమాట గోపాలం అంటే, దారుణమైన ప్రతీకార మేదో ఒకటి చేసితీరాడన్నమాటే! యిప్పుడు మాత్రం నానీ సిసలయిన వేదాంతి లాగా మందహాసం చేశాడు..

"ఈ ప్రపంచమే వో పెద్ద తడికల గూడు బావా! కాలేజి ఎంత అందులో! ఎక్కడ చూసినా కన్నాలు, కంతలే! వీటి నసహ్యించుకొని పారిపోయి చేసేదేముంది? వీటికి బదులు వీటికన్నా పెద్దవి ఎదురవుతాయి, అంతే!"

"నీ కీ రోగం ఎప్పట్నుంచిరా! ఏమి టసలు నీ బాధ?"

"ఏమని చెప్పమంటావు!.... మదీయ మానసోద్యానము నిండ రక్కసిపొదల్, చిగిరింతలు, గారకంపలే గాని పదేపదే పయిరు గాలికి నూగు గులాబి కుత్తులే కానగరావు! మదీయ జీవితాఖ్యానము నందు క్లిష్టగతి కష్టసమన్వయ దుష్టసంధులే గాని సుగమ్య సుందర సుఖంకరసూక్తి సువర్ణపంక్తియే కానగరాదు. నా విపంచిపై దీనగళమ్ములతో తెగిన తీగలమీద విషాదగీతులే కాని రసంబు పొంగి పులకల్ మొలిపించు ప్రమోదగీతియే కానగ రాదు. మదీయ భావాంభోనిధిలో మహా మకరముల్, సుడిగుండములున్ తుఫానులే గాని, సుధాకిరణ కల్పక దివ్యమణి వితానమే కానగ రాదు! మదీయ సంతత ధ్యాన సమాధిలో వెకిలి దయ్యపు మూకల వెక్కిరింతలే గాని ప్రసన్నభావ కళికా లవలేశ విలాస మేనియున్ కానగరాదు! ...."

"ఒరేయ్! కొంచ మర్థ మయ్యేట్టు స్వంత భాషతో చెప్పరా!"

"ఏం చెప్పను! సృష్టిద్దైన విరహబాధ తన మాధుర్యభారంవల్ల తనే పగిలి మా యిద్దర్నీ నింది. పుట్టినప్పుడు మాత్రం—ఆ ఒక్క క్షణమే మేం కలిసి ఉన్నది. జన్మ మాధుర్యంలో పోలిన మా చేతుల్ని చిరునవ్వుతో విడదీసి, మేఘశయ్యల మీద పండబెట్టి, ప్రేమగీతాలు పాడుతో తారాపథాల నూరేగించి యిద్దరి మధ్యా అగాధమైన వ్యవధి కల్పించి యీ లోకంలో చెరో మూలకి విసిరేశారు. నా నోటి నుంచి వచ్చిన మొదటి శబ్దం పేరులేని ఆ పేరే!

"అది మొదలు నీకోసం వెతుకుతున్నాను. నే నాడుకున్న బొమ్మల్లోను నువ్వున్నావేమోనని వెదికాను. నేను చదువుకున్న పుస్తకాల్లో నీ రూపం ముద్రించారేమో నని చూశాను. కవులు నీ అందాన్ని పాడారేమోనని చదివి, నీకూ నాకూ అతికిందల్లా బట్టీపట్టాను. నీ వెక్కడన్నా కనబడతావేమోనని మోహాలు వెతుకుతూ దేశదేశాలు తిరిగాను.

"కనబడవు కాని, నీవు నాకు చిరపరిచయవు. నీ రూప మగోచరం. నీస్వభావం మనోభావాని కతీతం. నీకన్నా నాకు హృదయానుగత మేదీ లేదు. నీ నామ మనుశ్రుతం. కలలో విన్న గానంవలె అనుక్షణం నా చెవుల్లో ధ్వనిస్తోంది. నావైపు నడిచివచ్చే నీ మృదు పాద రజము అస్తమయ మేఘాలకి ఎర్రని రంగు పూస్తోంది. నన్ను వెతుకుతూ వచ్చే నీ అడుగుల చప్పుడు నా హృదయంలో ప్రతీ నిముషం ప్రతి ధ్వనిస్తోంది. నా పరమావధివి నీవు.

"కాని, నిరాశ! యివన్నీ నువ్వెలా కాగలవు! ఇదంతా నా వెర్రి భ్రమయేమో! మృణ్మయమైన ఆత్మలూ, తమో నిర్మితాలయిన మేధస్సులూ నిన్నూ నన్నూ అర్థం చేసుకోగలవా!"

గోపాలానికీ చిగురు మాటలు మాత్రం తనని గురించి అన్నవే ననిపించి మాట్లాడకుండా లేచి వచ్చేశాడు.

మరో రెండు రోజులు గడిచాయి, మార్పేమీ లేకుండా. ఒక ఉదయాన్నే ఎటో పోతున్న గోపాలాన్ని రామయ్యగారు పిలిచారు. "ఇదుగోవోయ్, గోపాలం, మాట! మొన్న నీతో అల్లరి చేసినందుకు మైనస్ మార్కు లిస్తానని చెప్పాను గదూ! పైగా నీకు జరిగినా నాకు జరిగినా ఒకటే అని కూడా అన్నాను. సరే, అవి దృష్టిలో పెట్టుకొని వోపని చెయ్యాల్సి వచ్చింది."

ఏమి టన్నట్టు తెల్లబోయి చూశాడు గోపాలం.

"ఏంలేదు! నిన్న రాత్రి చీకటిపడి చాలా సేపయినా, నానీ యింటికి రాలేదు. ఏమయినాడా అని తోటలోకి వెళ్లి చూస్తే అక్కడా లేడు. సరే, మీ మామా, నేనూ కాలవగట్టంట పడకుచ్చుకున్నాం, వెన్నెట్లో. కాసేపటికి ఎదురొచ్చాడు. అలసిపోవటాన్న కాళ్ళు నీరసంగా పడుతున్నాయి. సంగ తేమంటే, నీకు పత్రికుంటేనే గాని కాలక్షేపం కాదని, పాపం మూడు మైళ్ళు నడిచెళ్లి పల్లూరు నుంచి పత్రిక కొనుక్కొచ్చాడు. నాకోసం వక్కపొడి కూడా తెచ్చాడనుకో. చెప్పొద్దూ! నాకు వాడ్ని చూడగానే జాలేసింది."

"ఏం జేశా రేమిటి?"

"పదిహేను మార్కులు బోనసిచ్చాను. ఏం సరిపోవంటావా! అవున్లే, అంత మంచి పనికి పాతికేనా యియ్యాలి!"

గోపాలం బారుమన్నాడు. నానిగాడికి మార్కులు తగ్గడం మాట అటుంచి ఎక్కువైపోతున్నాయి. గబగబ పరుగెత్తి మామయ్యకి జేరేశాడు.

"నేను మొదటే చెప్పానుగా నీకు చేతకాదని! యిప్పటికైనా పాపని రమ్మని ఉత్తరం రాయి!"

గోపాలం రాశాడు. రాధ వచ్చేసింది, వోడిపోయిన రాజు కోటలోకి అడుగుపెడుతున్న చక్రవర్తిలాగ.

"రాధే! గతం మర్చిపో! ఆ టై, బూట్ పాలిష్‌కి వాడేస్తున్నాన్లే! యింక అది కట్టుకుంటానని నువ్వు బెంగెట్టుకోఖ్ఖర్లేదు." గోపాలం ఏకాంతంలో రాధ చెవులు మెలేసి సంధి చేసేసుకున్నాడు.

"ఏమిటో వెర్రిదాన్ని! మీ ఉత్తరం ఎప్పుడొస్తుందా అని ఎంత యిదిగా చూశా ననుకున్నారు! మీరు రాకపోయినా, యివాళో, రేపో వచ్చేద్దా మనుకుంటున్నాను." తన వంతు తాను పశ్చాత్తాప పడిపోయింది రాధ.

"ముష్టి వందరూపాయల కాశపడి మీ తమ్ముడు మంచివాడైపోయాడు. ఎంత ఘోరంగా ఉందో చూడు లోకం! మీ తమ్ముడు బాగుపడ్డాడని కాదు ఏడిచేది. కిష్టయ్య మీ బాబాయిని వదిలి పోతాడు. నే నింక యిక్కడి కెందు కొచ్చేట్టు..."

"వంద రూపాయలకన్నా పెద్ద కారణ మేదో ఉండాలి. చూద్దాం ఉండండి!" అంటూ రాధ రంగంలోకి దిగింది.

ఆ మధ్యాహ్నం, సాయంకాలం సస్పెన్సులో గడిచిపోయాయి గోపాలానికి. రాత్రి రాధ తన పరిశోధనా ఫలితాలేం చెప్పలేదు. నికార్సయిన డిటెక్టివ్ లందరిలాగే.

"ఎందుకంత కంగారు! రేపు రాత్రితో మన పని అయిపోతుంది చూడండి!" అంది తాపీగా రాధ, మరీ వేధించిన గోపాలా న్నూరుకోబెట్టడానికి.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం. పన్నెండు గంటల వేళ. అంతా భోంచేశారు. మామయ్య మేడమీద గదిలో తాతయ్య మెట్లపక్క హాల్లో విశ్రమించారు. నానీ పైన గదిలో చదువుకుంటున్నాడు. బుజ్జి లెక్కలు చేసుకుంటున్నాడు. ఇంతలో ఉన్నట్టుండి పెద్ద ఘోష బయల్దేరింది మేడపైన. కుక్క

"ఏమి చోద్యమండీ! నిన్న, మొన్న, అటు మొన్న లొట్టలు వేసుకుంటూ తిన్న వంకాయ కూర ఈ వేళ మీకు సొక్కటం లేదు." అని అన్నది ఒక ఇల్లాలు భర్తమీద విరుచుకుపడుతూ.

కె. ఎస్. రావు (గుంటూరు)

తెలుగు పత్రికలన్నిటిలో 'ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక' సర్క్యులేషన్ అధికమైనది

"మన ప్రైవేట్ మరియు పబ్లిక్ జీవితంలో వాడే మనము నిర్మించే వరకుల యందునూ తగినట్టి మరియు సరియైనట్టి ప్రమాణమును నిలిపియుంచుట చాలా ముఖ్యం..."

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, భారతదేశ ప్రధాన మంత్రి.

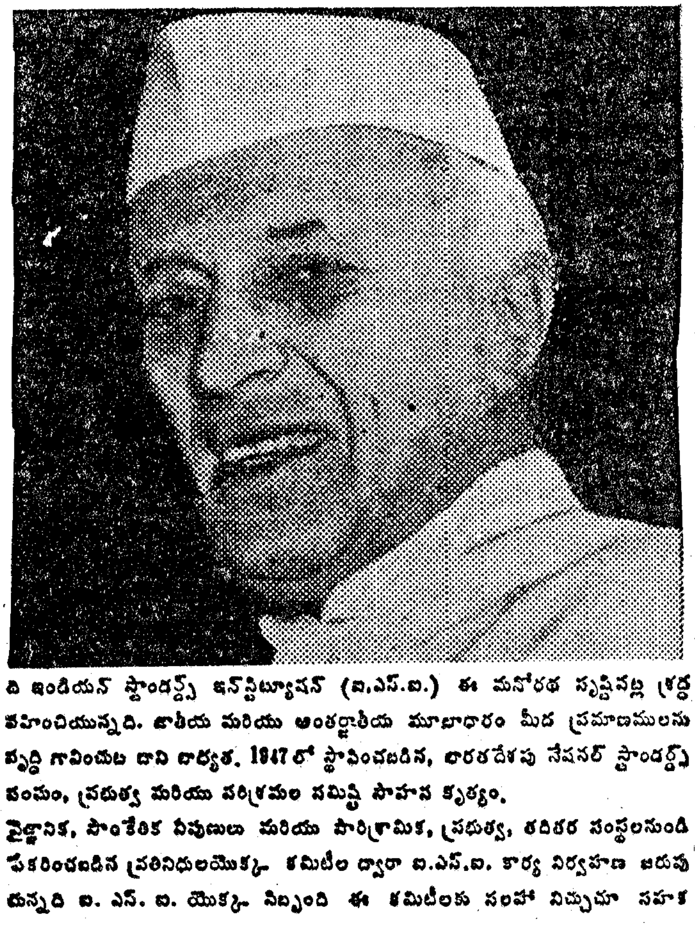

ది ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ (ఐ.ఎస్.ఐ.) ఈ మనోరథ సృష్టివల్ల శ్రద్ధ వహించియున్నది. జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ మూలాధారం మీద ప్రమాణములను వృద్ధి గావించుట దాని బాధ్యత. 1947 లో స్థాపించబడిన, భారతదేశపు నేషనల్ స్టాండర్డ్స్ సంఘం, ప్రభుత్వ మరియు పరిశ్రమల సమిష్టి సాహస కృత్యం.

వైజ్ఞానిక, సాంకేతిక నిపుణులు మరియు పారిశ్రామిక, ప్రభుత్వ, తదితర సంస్థలనుండి ఏకరించబడిన ప్రతినిధులయొక్క కమిటీల ద్వారా ఐ.ఎస్.ఐ. కార్య నిర్వహణ జరుపు చున్నది ఐ. ఎస్. ఐ. యొక్క సిబ్బంది ఈ కమిటీలకు సలహా నిచ్చుచూ సహాక రించుచున్నారు.

ఇప్పటివరకూ, బరువైన పారిశ్రామిక వస్తువులు, చిన్న వాడుక వరకులనుంచి ఆచరణ పద్ధతులు, షరతుల నిఘంటువుల పర్గైరావరకూ గల అంశములతో గూడిన 1600 కు మించిన ప్రమాణములు ఐ.ఎస్.ఐ. చేత క్రమ విధానములు నిర్ణయించ బడినవి. ప్రణాళికా నుసారం అభివృద్ధి పొందుచున్న భారతదేశంయొక్క పెంపొందుచున్న అగత్యలను పూరించే నిమిత్తం ప్రమాణ నిర్ణయంకోసం క్రొత్త విషయములు విడువకుండా చేర్చబడు చూనే యున్నవి. ఎందుకనగా, ప్రజల అర్థికాభ్యుదయానికి ప్రమాణములే మూలాధారం.

ఇండియన్ స్టాండర్డ్స్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్

న్యూ ఢిల్లీ . బొంబాయి . కలకత్తా . మద్రాస్ . కాన్పూర్

ఈ స్థల దాతలు:

ది అటుల్ ప్రోడక్ట్స్ లిమిటెడ్; పోస్టు: అటుల్ : వెస్టర్న్ రైల్వే: జిల్లా: సూరత్

తీయని బాధా తొలి ప్రేమా

భోంయ్‌మని మొరుగుతోంది. బూట్లతో దబ్బు దిబ్బు మంటూ పరుగులు, కుర్చీలూ, బల్లలూ నేలమీద లాగిన చప్పుడు క్రిందికి ఘోరంగా విన బడుతోంది. టీపాయిలు, స్టూల్సు, పూలకుండీలు మీద విసురుకొని కింద పగిలిన చప్పుడు. ఇదంతా మేడమీద పావుగంటసేపు జరిగాక మెట్లమీదకి వచ్చాయి ధ్వనులు. "ఇడియట్", "స్కౌండ్రల్", "రాస్కెల్", "బ్రూట్", "స్టుపిడ్", 'యాస్' "పిగ్", "గూస్" లాంటి ముచ్చట మాటలు కటువుగా వినబడుతున్నాయి. అరవ సినిమాలో స్టంటులాగ "ఠాం", "ఠాం" అని మేడంతా దద్దరిల్లుతోంది. చివరికి కుక్క మెట్లమీంచి పరు గెత్తుకుంటూ వచ్చి సగంలోంచే దభీమని క్రింది కురికింది. "భౌ, భౌ" మని పెద్దగా అరుస్తూ. ఆ ఉరుకులో కొంచెం సుళువుగా క్రింద పడ్డానికి గాను తాతయ్య మంచంమీది కురికి మరో అంగలో కిందపడి పరుగెట్టింది. ఆ వెనకే వో పదేళ్ల కుర్రాడు, నానీ క్యూలో తాతయ్య మంచంమీద వో కాలు వేసి మరో అంగలో నేలమీద ఆని బయ టికి పరుగెత్తారు.

మంచం బోరగిలపడి తాతయ్య అడుగున మంచం పైన పడ్డారు. ఆ తర్వాతేం జరిగిందీ వివరించక్కర్లేదు. నానీ పేరు స్క్రాచ్ చేసేసి బుజ్జి నిస్సంశయంగా గెలిచినట్టు ప్రకటించాడు తాతయ్య ఉరఫ్ రామయ్యగారు.

"అన లిదంతా ఎలా జరిగిందే పాపాయి !" గోపాలం గోముగా రాధ చెంపలు నిమిరి అడిగాడు.

"అదికాదు బావా ! నానీగాడికి ఎన్నేళ్ళు చెప్పు. పదహారు. అవునా ! మొన్నే కాలేజీలో చేరాడు. కాస్తో కూస్తో ప్రేమ కవిత్వం వల్లించాడు. తర వాతి మెట్టుమీద కూడా యిటీవలే అడుగు పెట్టే శాడు. ప్రేమపిచ్చి బాగా బుర్రలో కెక్కిన వాళ్లు అమాంతంగా వేదాంతు లయిపోయి పరమ సాధువు లయిపోతారు. ఈ లోకం విషయాలు ఆట్టే పట్టవు !"

"మా గొప్ప సిద్ధాంతం కనిపెట్టావులే గాని, సంగతి చెప్పు ?"

"అలా వేళాకోళం చేశావంటే అసలేం చెప్పను పో ! .... అయిందా ! ప్రేమించినవాళ్లకి—అందు లోనూ తొలి (కుర్ర) ప్రేమికులికి—ఇంకో జబ్బు లుంటుంది. తమ ప్రేయసి ఎవతో అప్పరస న్నట్టూహించుకుని, దానిమీద యీగ వాలనివ్వరు. నానీగాడి ప్రేయసిమీద దుమ్మెత్తి పోయడానికి మన పక్కింటబ్బాయికి నాలుగు మినపసున్ని ఉండ లిచ్చి వప్పించాను. దాంతో పులిలా మీద పడ్డాడు నానీ. కుర్రాడికి ఉండలమీద మోజు ఎక్కువై మోతాదు ఎక్కువ చేశాడు. అంతే."

"ఇంతకీ ఎవరేమిటి, ఆ ప్రేయసి ! వాళ్ల కాలేజీ అమ్మాయా ?"

"అలా అయితే బాగానే ఉండును. ఆమధ్య కొత్తగా ఓ ఫ్రెంచి సినిమా చూశాట్ట ! అప్ప ట్నుంచి బార్డో అంటే ఒహటే ప్రేమ !" ★